

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muuttamisesta”

(COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))

(2017/C 034/19)

Esittelijä: **Javier DOZ ORRIT**

Lausuntopyyntö	neuvosto, 19.8.2016 Euroopan parlamentti, 12.9.2016
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 50 ja 114 artikla (COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))
Vastaava erityisjaosto	”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	5.10.2016
Hyväksyminen täysistunnossa	19.10.2016
Täysistunnon nro	520
Äänestystulos (puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	182/0/1

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK katsoo, että terrorismin ja sen rahoituksen sekä rahanpesun ja muiden tähän liittyvien talousrikollisuuden muotojen torjumisen on oltava yksi EU:n politiikan pysyvistä painopistealoista.

1.2 ETSK kannattaa yleisesti ottaen toimenpiteitä, jotka sisältyvät rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin muuttamisesta tehtyyn direktiiviehdotukseen ⁽¹⁾, sekä direktiivin pikaista voimaansaattamista.

1.3 Tämän ilmiön maailmanlaajuisen luonteen huomioon ottaen komitea suosittaa, että EU ja jäsenvaltiot omaksuvat tulevaisuudessa entistäkin suuremman roolin ja toimivat suunnannäyttäjinä kansainvälisissä elimissä ja foorumeissa, jotka työskentelevät rahanpesun ja siihen liittyvän vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Kansainvälisesti ja maailmanlaajuisesti koordinoituidut toimet ja toimenpiteet ovat tarpeen, jotta voidaan edetä asiassa määrätietoemmin ja saavuttaa lisää tuloksia, ja Euroopalla voi olla tässä vaikutusvaltainen rooli.

1.4 Komitea on tietoinen ponnistuksista, joita direktiivin säännöksiin mukautuminen edellyttää yrityksiltä ja ilmoitusvelvollisilta sekä valvontaviranomaisilta, mutta katsoo, että kaikkien on ryhdyttävä niihin välttämättä, jotta saavutetaan kaikille yhteiset tavoitteet, joihin kuuluu mm. rahoitusjärjestelmän ja muiden ilmoitusvelvollisten suojeleminen järjestelmien rikollisiin tarkoituksiin käyttöä vastaan. Komitea ehdottaa, että näiden toimien täytäntöönpanon vaikutuksista laaditaan arviointi.

⁽¹⁾ Jäljempänä ”viides rahanpesudirektiivi”, COM(2016) 450 final.

1.5 ETSK ilmaisee huolensa siitä, että useat tekijät voivat rajoittaa vakavasti neljännen ja viidennen rahanpesudirektiivin tehokkuutta käytännössä. Ensinnäkin 14. heinäkuuta 2016 julkaistusta suuririskisten kolmansien maiden luettelosta puuttuu monia sellaisia maita tai oikeudenkäyttöalueita, joiden osalta on painavia viitteitä siitä, että ne toimivat veroparatiiseina rahanpesua varten, eikä se sisällä yhtäkään Panaman papereissa mainituista 21 maasta. Koska viidennessä rahanpesudirektiivissä säädettyjä asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia tehostettuja toimenpiteitä sovelletaan vain suuririskisiin kolmansiiin maihin, ETSK ehdottaa, että joko laaditaan uusi suuririskisten kolmansien maiden luettelo tai laajennetaan 18 a artiklassa säädettyjen toimenpiteiden soveltamisalaa. ETSK pitää ensisijaisen tärkeänä, että perustetaan keskitetyt kansalliset rekisterit pankkitilien, yritysten, trustien ja liiketoimien tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista ja että ilmoitusvelvollisilla on pääsy niihin.

1.6 ETSK kehottaa EU:n toimielimiä tehostamaan toimiaan, joilla pyritään lakkauttamaan veroparatiisit. Komitea katsoo etenkin, että kaikki viidennessä rahanpesudirektiivissä asetettavat velvoitteet ja etenkin ne, jotka koskevat pankkitilien, yritysten, trustien ja liiketoimien tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamista, on ulotettava koskemaan kaikkia alueita tai oikeudenkäyttöalueita, joiden itsemääräämisoikeus on riippuvainen jäsenvaltioista.

1.7 Rahanpesun torjunta on liitettävä tiiviimmin petosten, veronkierron, korruption ja muiden tähän liittyvien rikosten – ase-, huume- ja ihmiskauppa – sekä rikollisen talouden organisaatioiden torjuntatoimiin. Niitä kaikkia sekä niiden ja rahanpesun yhteyksiä vastaan on toteutettava uusia aloitteita. Samoin on tarpeen laatia toimenpiteitä epäoikeudenmukaista verokilpailua vastaan.

1.8 Terrorismin ja rahanpesun torjunta edellyttää jäsenvaltioiden eri tiedustelu- ja turvallisuuspalvelujen sekä Europolin nykyistä tiiviimpää yhteistyötä.

1.9 ETSK katsoo, että vapaakauppa- ja talouskumpanuussopimukseen olisi sisällyttävä luku petosten ja veronkierron sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisista toimista. ETSK pyytää komissiota ehdottamaan tällaisen luvun sisällyttämistä EU:n ehdotuksena erityisesti TTIP-sopimuksesta parhaillaan käytäviin neuvotteluihin sekä sisällyttämään se jo voimassa oleviin sopimuksiin, kun niitä tarkistetaan.

1.10 Jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten tekemä työ ja niiden jatkuva koordinointi Euroopan tasolla on hyvin tärkeää. ETSK katsoo, että olisi luotava eurooppalainen valvonta-, koordinointi- ja teknologian muutosten ennakoitinväline.

1.11 Rahanpesun torjunnan suuren merkityksen vuoksi ja jotta päästään alan sääntöjen yhdenmukaiseen ja tehokkaaseen soveltamiseen kaikissa jäsenvaltioissa, on erittäin tärkeää, että esitetyt toimenpiteet koskevat säädökset ja käsitteet ovat mahdollisimman selkeitä. Tämä edistää oikeusvarmuutta, joka on välttämätöntä kaikkien niiden kannalta, joiden on sovellettava kyseisiä säädöksiä.

1.12 EU:n tasolla olisi yhdenmukaistettava kaikkien rahanpesuun, verovilppiin, korruption ja terrorismin rahoitukseen ja niiden yhteyksiin liittyvien rikosten oikeudellinen kohtelu, eli määritelmät ja rangaistukset. Lisäksi olisi yhdenmukaistettava rahanpesudirektiivien säännösten noudattamatta jättämisestä määrättävät seuraamukset.

1.13 ETSK ehdottaa, että säädetään suuririskisissä kolmansissa maissa sijaitsevia ilmoitusvelvollisten sivuliikkeitä koskevista valvontatoimenpiteistä, eikä valvota ainoastaan asiakkaita.

1.14 ETSK kehottaa komissiota tutkimaan lisätoimenpiteitä, joilla suojellaan kansalaisten oikeuksia toimivaltaisten viranomaisten tai ilmoitusvelvollisten rekisteröimien tietojen laitonta käyttöä tai väärinkäyttöä vastaan.

1.15 Komitea on hyvillään näiden ehdotusten nopeasta käsittelystä ja toivoo, että ne voivat tulla pikaisesti ja lyhyellä aikavälillä voimaan tulosten laadun kärsimättä. Tätä varten tarvitaan realistinen aikataulu säädösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamiseksi jäsenvaltioissa sekä selkeät suuntaviivat.

2. Tausta ja komission ehdotus

2.1 Ranskassa, Belgiassa ja muissa Euroopan maissa tapahtuneet raa'at terrori-iskut sekä paljastukset rikollisesta toiminnasta peräisin olevien varojen pesusta veroparatiiseissa, joista viimeisin oli ICIJ:n⁽²⁾ paljastus Panaman papereista, ovat saaneet Euroopan komission ehdottamaan uusia toimenpiteitä rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen. Komissio hyväksyi 5. heinäkuuta 2016 viidettä rahanpesudirektiiviä koskevan ehdotuksen ohella toisen ehdotuksen veroviranomaisten pääsyn helpottamiseksi rahanpesun torjuntaa koskeviin tietoihin⁽³⁾ ja tiedonannon lisätoimenpiteistä avoimuuden lisäämiseksi ja verovilpin ja veron kiertämisen torjumiseksi⁽⁴⁾.

2.2 Äskettäisessä Euroopan parlamentin tutkimuksessa⁽⁵⁾ todettiin, että ”Panaman paperit ovat osoittaneet veroparatiisien roolin veron kiertämisen helpottajina ja eräiden veronkiertokäytänteiden, joissa verovilpin ja veron kiertämisen raja hämärtyy, aggressiivisen luonteen. Tässä mielessä salailun aiheuttama sameus sekä jäljitettävyyden ja verotietojen vaihdon puute ovat olleet merkittävässä roolissa tapauksissa, joissa taloudellisia seuraamuksia ei ole noudatettu, ja hämärtäneet hyödyllisiä ja tarpeellisia tietoja järjestäytyneestä rikollisuudesta, kuten terroristitoimintaan liittyvästä rahanpesusta, korruptiosta ja huumekaupasta.”

2.3 ICIJ (International Consortium of Investigative Journalists) julkaisi Panaman paperit. Sen tietokanta – Offshore Leaks Database⁽⁶⁾ – sisältää viittauksia 45 131:een EU:ssa sijaitsevaan yhtiöön⁽⁷⁾. Niistä 21 alueesta, joita Mossack Fonseca -toimisto käytti vilpilliseen toimintaan, veron kiertämiseen ja rahanpesuun, kolme on EU:n jäsenvaltioita ja toiset kolme yhdestä niistä riippuvaisia oikeudenkäyttöalueita⁽⁸⁾.

2.4 Viidennessä rahanpesudirektiivissä konkretisoidaan niitä terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamista koskevan toimintasuunnitelman⁽⁹⁾ ehdotuksia, jotka edellyttävät neljännen rahanpesudirektiivin⁽¹⁰⁾ ja yhtiöiltä vaadituista takeista niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi annetun direktiivin⁽¹¹⁾ muuttamista. Toimintasuunnitelmassa ehdotetaan neljännen rahanpesudirektiivin voimaan saattamisen määräajan aikaistamista 26. päivästä kesäkuuta 1. päivään tammikuuta 2017, joka on myös molempien 5. heinäkuuta 2016 julkaistujen ehdotusten kohteena olevien direktiivien voimaan saattamisen määräaika.

2.5 Viidennen rahanpesudirektiivin monimutkaiseen poliittiseen kehykseen sisältyi pelkästään vuonna 2015 kaksi muuta aloitetta: Euroopan turvallisuusagenda⁽¹²⁾ ja terrorismin torjumista koskeva direktiiviehdotus⁽¹³⁾, jossa annetaan uusia säädöksiä terrorismin rahoitukseen liittyvien rikosten säätämisestä rangaistaviksi.

2.6 Komissio hyväksyi 14. heinäkuuta 2016 delegoidun asetuksen suuririskisten kolmansien maiden yksilöimisestä ja siihen liitetyn luettelon⁽¹⁴⁾, jonka rahanpesunvastainen toimintaryhmä (FATF) hyväksyi Busanissa Koreassa 24. kesäkuuta 2016 pitämässään kokouksessa.

2.7 Ehdotuksessa viidenneksi rahanpesudirektiiviksi säädetään eräitä uusia asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevia velvoitteita, joita ilmoitusvelvollisten – muun muassa finanssilaitosten, niihin liittyvien ammatinharjoittajien, trusti- ja rahapalvelujen tarjoajien ja kiinteistövälittäjien – on sovellettava uusiin ja nykyisiin asiakkaisiinsa. Erityisen merkittävää on, että sen 18 a artiklassa säädetään asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevista tehostetuista toimenpiteistä, joita on sovellettava suuririskisissä kolmansissa maissa toimiviin asiakkaisiin. Jäsenvaltiot voivat myös soveltaa vastatoimenpiteitä suuririskisiin oikeudenkäyttöalueisiin, esimerkiksi kieltää sivuliikkeiden tai edustustojen perustamisen niihin tai liiketoimien toteuttamisen.

2.8 Uutta on se, että virtuaalivaluuttojen vaihtopalvelut ja lompakkopalvelujen tarjoajat sisältyvät direktiivin soveltamisalaan ja ne katsotaan ilmoitusvelvollisiksi asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien toimenpiteiden suhteen. Ennalta maksettujen korttien nimettömyys poistetaan verkkokäytössä, ja niiden nykyinen tunnistamisvelvoitteen kynnysarvo alennetaan 250 eurosta 150 euroon.

⁽²⁾ International Consortium of Investigative Journalists.

⁽³⁾ COM (2016) 452 final.

⁽⁴⁾ COM (2016) 451 final.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin tutkimuspalvelu (EPRS): *The inclusion of financial services in EU free trade and association agreements: Effects on money laundering, tax evasion and avoidance. Ex-Post Impact Assessment*, s. 18.

⁽⁶⁾ Offshore Leaks Database.

⁽⁷⁾ EPRS, edellä mainittu tutkimus, s. 19 ja 20.

⁽⁸⁾ EPRS, edellä mainittu tutkimus, s. 21.

⁽⁹⁾ COM(2016) 50 final.

⁽¹⁰⁾ EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73.

⁽¹¹⁾ EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11.

⁽¹²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽¹³⁾ COM(2015) 625 final, s. 2.

⁽¹⁴⁾ C(2016) 4180 final.

2.9 Viidennellä rahanpesudirektiivillä pyritään myös vahvistamaan rahanpesun selvittelykeskusten valtuuksia ja edistämään niiden välistä yhteistyötä, helpottamaan pankki- ja maksutilien haltijoiden tunnistamista perustamalla automatisoituja keskitettyjä kansallisia tilirekistereitä ja velvoittamaan tunnistamaan ja rekisteröimään yritysten (joiden osalta omistusosuuden kynnyksarvo lasketaan 25 prosentista 10 prosenttiin), trustien sekä säätiöiden ja vastaavien yhteisöjen tosiasialliset omistajat sekä sallimaan näiden tietojen julkistaminen tietyin edellytyksin.

3. Yleistä

3.1 Erilaiset rikollisuuden muodot, joissa käytetään rahanpesua ja veroparatiiseja kaikkien kansalaisten perusoikeuksien vastaisesti, ovat hyvin vakavia. Rahanpesu lisääntyy jatkuvasti huolimatta EU:n tason ja kansallisten viranomaisten ponnistuksista.

3.2 Maailman rahoitusvirtojen vapauttaminen ja uuden digitaaliteknologian nopea soveltaminen niiden transaktioihin vaikeuttavat toimintaa, jolla pyritään estämään rahoitusjärjestelmän käyttöä rikollisiin tarkoituksiin. Viimeisimpien Euroopassa tehtyjen jihadististen terrori-iskujen tutkinnat ovat antaneet tietoja terrorismin rahoitusmuodoista, joita ei otettu huomioon neljännessä rahanpesudirektiivissä. Tämän perusteella on oikeutettua ehdottaa sen muuttamista jo ennen sen voimaantuloa ja aikaistaa sen voimaansaattamisen määräaika.

3.3 ETSK kannattaa yleisesti ottaen viidennessä rahanpesudirektiivissä ehdotettuja toimenpiteitä ja uskoo, että niistä voi olla apua pyrkimyksissä terrorismin ja rahanpesun lopettamiseksi.

3.4 Yksi varaus koskee niitä vaikutuksia perusoikeuksiin ja etenkin henkilötietojen suojaan, joita saattaa syntyä, jos toimivaltaiset viranomaiset käyttävät epäasianmukaisesti suurta määrää arkaluonteisia tietoja. Viidettä rahanpesudirektiiviä koskevassa ehdotuksessa säädetään joitakin tätä koskevia suojalausekkeita. Koska on tiedossa, miten tietyt hallitukset ovat toimineet – kuten WikiLeaksin paljastukset (2010 ja 2012) ja Snowdenin asiakirjat (2013) ovat osoittaneet –, komitea ehdottaa, että komissio tutkii mahdollisuutta säätää lisätoimenpiteitä kansalaisten oikeuksien suojelemiseksi rekisteröityjen tietojen väärinkäyttöä vastaan. Sen olisi erityisesti analysoitava, olisiko henkilötietojen laittoman käytön jonkinlainen yhteinen rikosoikeudellinen luokittelu toteutettavissa. ETSK voisi tehdä yhteistyötä tällaisen tutkimuksen laatimisessa.

3.5 Niiden nykyisten ehdotusten ja muiden aloitteiden ja toimien lisäksi, joiden toteuttamista EU:n tasolla komitea tässä lausunnossa puoltaa, on erittäin tärkeää, että EU ja jäsenvaltiot omaksuvat tulevaisuudessa entistäkin suuremman roolin ja toimivat suunnannäyttäjinä kansainvälisissä elimissä ja foorumeissa, jotka työskentelevät rahanpesun ja siihen liittyvän vakavan rikollisuuden torjumiseksi, sillä kyse on maailmanlaajuisista ja luonteeltaan yleensä rajatylittävistä ilmiöistä. Kansainvälisesti ja maailmanlaajuisesti koordinoitujen toimenpiteiden tarpeen, jotta voidaan edetä asiassa määrätietoisemmin ja saavuttaa lisää tuloksia, ja Euroopalla voi olla tässä vaikutusvaltainen rooli.

3.6 Monet Euroopan kansalaiset kärsivät edelleen kriisin, sopeuttamistoimien sekä köyhyyden ja eriarvoisuuden lisääntymisen seurauksista, ja saavat samanaikaisesti tietää, että suuret monikansalliset yritykset harjoittavat veron kiertämistä ja verovilppiä ja tunnetut talouselämän, politiikan, kulttuurin ja urheilun henkilöt välttelevät veroja ja harjoittavat rahanpesua veroparatiiseissa. Joitakin näistä menettelyistä ja oikeudenkäyttöalueista käytetään myös rahoittamaan terroristijärjestöjä, jotka kykenevät tekemään hirveitä rikoksia Euroopassa ja muualla maailmassa. Tämä tilanne on kestävä. EU:n tason ja jäsenvaltioiden viranomaisia on vaadittava tekemään siitä loppu.

3.7 Edellä 3.2 kohdassa esitetystä huolimatta keskeisinä rahanpesukeskuksina toimivien veroparatiisien lakkauttamiseen tähtäävien poliittisten toimien heikkous saattaa vaikeuttaa vakavasti rahanpesudirektiivien tavoitteiden saavuttamista. Sitä vaikeuttaa myös rahanpesuvastaisten aloitteiden riittämätön kytkeminen rahanpesua ruokkivien rikosten (muun muassa verovilppi, kuuluminen terroristi- tai rikollisjärjestöihin, ase-, huume- ja ihmiskauppa) torjuntaan toimintaympäristössä, jota leimaa epäoikeudenmukaisten verokilpailukäytäntöjen jatkuminen EU:ssa.

3.8 Komission 14. heinäkuuta 2016 julkaisemassa luettelossa suuririskisistä maista ⁽¹⁵⁾ ei ole yhtään Panaman paperien luetteloon sisältyvää maata. Tämä on paradoksaalista, sillä yksi komission esittämistä viidettä rahanpesudirektiiviä koskevan ehdotuksen perusteluista ovat juuri näihin asiakirjoihin sisältyvät paljastukset. Luetteloon sisältyy vain yksi yhteistyötä tekemätön suuririskinen maa: Pohjois-Korea. Ryhmässä II, joka sisältää maat, jotka ovat sitoutuneet korjaamaan puutteet ja hakeneet teknistä apua FATF:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanoon, on Iran. Ryhmään I kuuluu yhdeksän maata, jotka ovat jo laatineet toimintasuunnitelman, jonka avulla ne pääsevät pois luettelosta täyttäessään sen ehdot (neljässä niistä käydään sotaa: Afganistan, Irak, Syyria ja Jemen). Osa terrorismin rahoitukseen käytettävistä varoista kulkee näiden maiden kautta. Kaikki asiaa koskevat analyysit ja tutkimukset osoittavat kuitenkin, että muista rikollisuuden muodoista saatujen varojen pesu ei tapahdu näissä maissa.

3.9 On valitettavaa, että FATF:n kaltainen elin, joka tekee hyvin tärkeää työtä analysoidessaan kansainvälistä taloudellista rikollisuutta ja ehdottaessaan toimia sen torjumiseksi, ei ole löytänyt asianmukaista tapaa laatia luettelonsa suuririskisistä maista. On loogista, että komissio käyttää FATF:n suosituksia ⁽¹⁶⁾ ja muita ehdotuksia rahanpesun torjumiseksi, mutta tässä tapauksessa sen ehdotusten hyväksyminen saattaa mitätöidä osittain viidennen rahanpesudirektiivin tehon, koska 18 a artiklan tehostettuja toimenpiteitä sovelletaan vain suuririskisiin maihin.

3.10 ETSK:n näkemyksen mukaan viidennen rahanpesudirektiivin käytännön tehokkuus edellyttää, että joko tarkistetaan suuririskisten kolmansien maiden luetteloa niin, että siihen sisällytetään maat ja alueet, joissa tärkeimmät rahanpesuoperaatiot suoritetaan, tai laajennetaan 18 a artiklan soveltamisalaa kattamaan kaikki ilmoitusvelvolliset ja oikeudenkäyttöalueet, joita rahanpesun selvittelykeskusten tietojen mukaan epäillään rahanpesusta. ETSK ehdottaa myös, että laaditaan yksi luettelo oikeudenkäyttöalueista, jotka eivät tee yhteistyötä talousrikosten syytteenpanossa.

3.11 Koska huomattava osa rahanpesuoperaatioista suoritetaan jäsenvaltioista riippuvaisilla oikeudenkäyttöalueilla, kaikkien EU:n toimielinten olisi annettava vahva poliittinen sitoumus lakkauttaa jäsenvaltioiden alueella sijaitsevat veroparatiisit. Varsinkin viidennellä rahanpesudirektiivillä EU:n ilmoitusvelvollisille asetettavat velvoitteet, jotka koskevat pankkitilien, yritysten omistuksen, trustien ja liiketoimien tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien tunnistamista, olisi ulotettava koskemaan kaikkia alueita, joiden itsemääräämisoikeus on riippuvainen jäsenvaltioista, myös niitä, joilla on erityinen verolainsäädäntö. Tähän liittyen ilmoitusvelvollisilla olisi oltava mahdollisuus tukeutua omien velvoitteidensa täyttämässä myös valtiollisten (virallisten) rekistereiden tietoihin. Samoin 18 a artiklan tehostettuja toimenpiteitä olisi sovellettava EU:n jäsenvaltioista riippuvaisiin oikeudenkäyttöalueisiin, jotka suorittavat rahanpesua.

3.12 Verovilppi ja verojen kiertäminen ovat läheisessä yhteydessä rahanpesuun. Osa pestävistä varoista on peräisin verovilpistä ja verojen kiertämisestä. Molempien rikostyyppien ehkäisemistä ja torjuntaa on tarpeen koordinoida niin lainsäädännön kuin poliittisten toimien tasolla sekä tiedustelupalvelujen, poliisitoimen ja oikeusjärjestelmien toiminnassa. ETSK on suhtautunut myönteisesti komission viimeisimpiin aloitteisiin verovilpin ja verojen kiertämisen torjumiseksi EU:ssa, mutta ne ovat yhä riittämättömiä, ja tästä syytä tarvitaan lisätoimia, jotka on nivellettävä rahanpesun torjumiseksi hyväksyttäviin toimenpiteisiin.

3.13 Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunta edellyttää jäsenvaltioiden eri tiedustelu- ja turvallisuuspalvelujen sekä Europolin tiivistä yhteistyötä. On myönnettävä, että yhteistyön nykytaso ei riitä. Huolimatta kansallisten ja EU:n tason päättäjien julkilausumista ja kansalaisten tuesta tällaisen yhteistyön vahvistamiselle jokaisen terrori-iskun jälkeen paljastuu huomattavia puutteita koordinoinnissa. Joskus koordinoinnin puutteita havaitaan saman valtion eri yksikköjen välillä. Tämä tilanne on korjattava kaikin keinoin.

⁽¹⁵⁾ Delegoitu asetus C(2016) 4180 ja liite, joka sisältää maiden luettelon: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/FI/3-2016-4180-FI-F1-1-ANNEX-1.PDF>.

⁽¹⁶⁾ *International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation.*

3.14 Viime vuosina EU on neuvotellut tai tehnyt merkittäviä vapaakauppa- ja talouskumppanuussopimuksia. Tällä hetkellä se neuvottelee tärkeästä TTIP-sopimuksesta. Nämä sopimukset tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden määrätä kahdenvälisistä tai alueidenvälisistä toimenpiteistä verovilpin ja verojen kiertämisen, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjumiseksi. ETSK kehottaa komissiota tutkimaan, miten tätä koskeva luku voitaisiin sisällyttää tällä hetkellä neuvoteltaviin sopimuksiin ja jo voimassa oleviin sopimuksiin niiden tarkistuksen yhteydessä. ETSK yhtyy tässä asiassa täysin Euroopan parlamentin edellä mainitun tutkimuksen päätelmiin ⁽¹⁷⁾.

4. Erityistä

4.1 Jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten on tehtävä merkittävää tiedotus-, valvonta- ja ennaltaehkäisytyötä ja muun muassa ennakoitava niiden teknologioiden nopeita muutoksia, joita voidaan käyttää rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen. Nopeat kansalliset vastatoimet ja erilaisten eurooppalaisten tutkimusten yhdistäminen ovat ehdottoman välttämättömiä. Rahanpesun selvittelykeskusten jatkuva ja joustava koordinointi on hyvin tärkeää. ETSK katsoo, että olisi luotava eurooppalainen valvonta-, koordinointi- ja teknologian muutosten ennakoitinväline.

4.2 Neljännessä ja viidennessä rahanpesudirektiivissä määriteltyjen ilmoitusvelvollisten on hoidettava epäilyttävien henkilöiden tai liikkeiden valvontaan ja tarkastuksiin liittyviä tehtäviä. Tästä huolimatta direktiiveillä ei säädetä ilmoitusvelvollisten suuririskisissä kolmansissa maissa harjoittamaa toimintaa koskevia vaatimuksia tai velvoitteita. Tämä tilanne, jossa asiakkaita valvotaan enemmän kuin itse ilmoitusvelvollisia, on lopetettava.

4.3 ETSK:n lausunnossa aiheesta ”Korruption torjunta” (CCMI/132) ⁽¹⁸⁾ annetuista suosituksista ovat tämän lausunnon suhteen erityisen hyödyllisiä seuraavat: a) laaditaan yhtenäinen ja kattava viisivuotinen korruptiontorjuntastrategia ja sitä tukeva toimintasuunnitelma, b) perustetaan Euroopan syyttäjävirsto ja vahvistetaan Eurojustin valmiuksia ja c) veloitetaan monikansalliset yhtiöt raportoimaan keskeisistä taloudellisista tiedoista maissa, joissa niillä on toimintaa.

4.4 ETSK katsoo, että EU:n tasolla olisi yhdenmukaistettava kaikkien rahanpesuun, veropetoksiin, korruptioon ja terrorismin rahoitukseen ja niiden yhteyksiin liittyvien rikosten oikeudellinen kohtelu, eli määritelmät ja rangaistukset. Komission ja Euroopan pankkiviranomaisen olisi myös edistettävä ilmoitusvelvollisten velvoitteiden noudattamista jättämisestä määrättävien seuraamusten yhdenmukaistamista.

4.5 Rahanpesun torjunta on erittäin tärkeää, ja se on syytä hoitaa määrätietoisesti, päättäväisesti ja tehokkaasti. Siksi on hyvin tärkeää, että esitettyihin toimenpiteisiin liittyvät säädökset ja käsitteet ovat mahdollisimman selkeitä. Tämä edistää myös oikeusvarmuutta, joka on välttämätöntä kaikkien niiden kannalta, joiden on sovellettava näitä säädöksiä, ja tukee yhtenäistä soveltamista kaikkialla unionissa.

4.6 Komitea on tyytyväinen tehtyjen ehdotusten nopeaan käsittelyyn ja toivoo, että ne voidaan hyväksyä ja saattaa voimaan ripeästi lyhyellä aikavälillä. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan saa tinkiä tulosten laadusta. Tätä varten tarvitaan realistinen aikataulu säädösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamiseksi jäsenvaltioissa sekä selkeät suuntaviivat.

Bryssel 19. lokakuuta 2016.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*

⁽¹⁷⁾ EPRS, edellä mainittu tutkimus, s. 59.

⁽¹⁸⁾ EUVL C 13, 15.1.2016, s. 63.